

Matkaopas muutoskyvykkyyden sukellukselle

Systemisen muutoksen malli

Nykyinen toiminta

Tulevaisuuden toiminta

Miten tähän on tultu?

Tulevaisuuden toimintamallit

Toimintaa ohjaavat rakenteet

Tulevaisuuden rakenteet

Nykyiset mielenmallit

Tulevaisuuden mielenmallit

Irtipäästäminen

Alkutervehdys

Tervetuloa matkalle, joka luo muutosta ja synnyttää uutta! Olemme laatineet tämän matkaoppaan työelämästä kumpuavasta tarpeesta. Muutos on jatkuvaa, ja kuhunkin muutokseen liittyy lukuisia mielenmalleja ja rakenteita, jotka estävät muutosta tai vievät sitä eteenpäin. Tämän oppaan toimintamalli auttaa ketterästi ja tehokkaasti kirkastamaan ajattelua, näkemään näkymätöntä ja hahmottamaan haluttua tulevaa yhdessä.

Antoisaa sukellusta
YHET-hankkeen porukalta,

Tiina Koskiranta, Veijo Hämäläinen,
Katja Varamäki, Mari Rytisalo

Katja *Tiina*
Mari *Veijo*

Millaisia haasteita meillä on?

Pohtikaa yhdessä

- Millaisia muutostarpeita tunnistamme?
- Mitkä niistä ovat erityisen tärkeitä?
- Mitkä asiat taas voivat jäädä odottamaan vuoroaan?

Valitkaa yksi muutostarve tarkempaan käsittelyyn

Systemisen muutoksen malli

Nykyinen toiminta

Miten tähän on tultu?

Toimintaa ohjaavat rakenteet

Tulevaisuuden toiminta

Tulevaisuuden toimintamallit

Tulevaisuuden rakenteet

Nykyiset mielenmallit

Tulevaisuuden mielenmallit

Irtipäästäminen

Mitä teemme tällä hetkellä?

Mitä teemme tällä hetkellä haasteen eteen?

Miltä tekeminen näyttää eri toimijoiden näkökulmasta?

Vinkki! Keskustelkaa aiheesta yhdessä ja luokaa mahdollisimman laaja yhteinen tilannekuva nykyisestä toiminnasta.

Systemisen muutoksen malli

Nykyinen toiminta

Tulevaisuuden toiminta

Miten tähän on tultu?

Tulevaisuuden toimintamallit

Toimintaa ohjaavat rakenteet

Tulevaisuuden rakenteet

Nykyiset mielenmallit

Tulevaisuuden mielenmallit

Irtipäästäminen

Miten tähän on tultu?

Miksi ja miten olemme päätyneet nykyiseen toimintamalliin?

Mitkä trendit ja pitkän aikavälin muutokset ovat vaikuttaneet toimintaamme?

Mitä systeemiä muutoksia tunnistamme haasteeseen liittyen?

Systemisen muutoksen malli

Mitkä rakenteet ohjaavat toimintaamme?

Miten tekeminen on nyt organisoitu?

Mitä lakeja ja ulkoisia ohjeistuksia toimintaan liittyy?

Mitä sisäisiä sääntöjä ja normeja toimintaan liittyy?

Systemisen muutoksen malli

Nykyinen toiminta

Tulevaisuuden toiminta

Miten tähän on tultu?

Tulevaisuuden toimintamallit

Toimintaa ohjaavat rakenteet

Tulevaisuuden rakenteet

Nykyiset mielenmallit

Tulevaisuuden mielenmallit

Irtipäästäminen

Mitkä ovat nykyiset mielenmallit?

Mitä tiedämme nykyisistä mielenmalleistamme?

Miten uskomukset, asenteet, odotukset, arvot ja kulttuuri ovat vaikuttaneet toimintaamme?

Miten mielenmalleja on tarkasteltu aiemmin?

Systemeemisen muutoksen malli

Nykyinen toiminta

Tulevaisuuden toiminta

Miten tähän on tultu?

Tulevaisuuden toimintamallit

Toimintaa ohjaavat rakenteet

Tulevaisuuden rakenteet

Nykyiset mielenmallit

Tulevaisuuden mielenmallit

Irtipäästäminen

Ajattelun vapauttaminen

Haluammeko päästää irti vanhoista toimintatavoista ja mielenmalleista?
Kuinka teemme sen?

Vinkki! Irtipäästäminen mahdollistaa sekä ajattelun että tekemisen uudistumisen.

Systemisen muutoksen malli

Nykyinen toiminta

Tulevaisuuden toiminta

Miten tähän on tultu?

Tulevaisuuden toimintamallit

Toimintaa ohjaavat rakenteet

Tulevaisuuden rakenteet

Nykyiset mielenmallit

Tulevaisuuden mielenmallit

Irtipäästäminen

Tulevaisuuden mielenmallit

Mitä asioita pitäisi ajatella uudelleen, että voisimme vastata haasteeseen?

Millainen ajattelu tukee muutosta?

Vinkki! Tarkastelkaa tilannetta arvojen, uskomusten, asenteiden, odotusten ja kulttuurin näkökulmasta. Muistatthän, että toiminta muuttuu vain jos ajattelu muuttuu.

Systemisen muutoksen malli

Nykyinen toiminta

Tulevaisuuden toiminta

Miten tähän on tultu?

Tulevaisuuden toimintamallit

Toimintaa ohjaavat rakenteet

Tulevaisuuden rakenteet

Nykyiset mielenmallit

Tulevaisuuden mielenmallit

Irtipäästäminen

Millaisia uudistettuja rakenteita ja työn tekemisen tapoja voisivat olla?

Millaiset uusien mielenmallien pohjalta syntyvät rakenteet auttavat meitä haasteiden ratkaisemisessa?

Miten muutos vaikuttaa työn tekemisen tapoihin, kuten organisoitumiseen, yhteistyön tekemiseen, vastuurooleihin jne.?

Systemisen muutoksen malli

Mitä muutoksia käytännössä tehdään?

Millaisia ensimmäiset kokeilut ovat?

Miten kokeilut käytännössä toteutetaan?

Miten niistä saatuja tuloksia arvioidaan?

Vinkki! Huomioi kokeiluissa laajasti eri toimijat, joihin muutos vaikuttaa.

Mielenmallit: Ihmisten ja yhteisöjen toimintaa ohjaa taustalla vaikuttavat ajatukset, oletukset, ennakkoluulot ja asenteet. Nämä ovat mielenmalleja, tietynlaisia ajattelun kehikkoja, jotka ohjaavat toimintaamme. Ne ovat kuin silmälasit, jonka läpi katsomme maailmaa, teemme tulkintoja ja toimimme niiden tulkintojen mukaisesti. Ongelmana on se, että emme useinkaan tiedosta näitä mielenmalleja vaan kuvittelemme, että ”asiat ovat niin kuin ne ovat”, emmekä ymmärrä sitä, että meidän näkökulmamme on vain yksi monista mahdollisista.

Mielenmalleja on mahdollista tarkastella reflektion kautta yksilötasolla ja dialogin avulla tiimi- ja yhteisötasolla.

Lähde: Senge, P: The Fifth Discipline

Systemisellä muutoksella tarkoitetaan toimintamallien, rakenteiden ja näiden vuorovaikutusten samanaikaista muutosta, jolla luodaan edellytyksiä tulevaisuuden muutoksille.

Systemiajattelu on kyky nähdä itsensä osana suurempaa kokonaisuutta, joita voivat olla esim. organisaatio, tiimi tai verkosto. Systemissä jokainen vaikuttaa kokonaisuuteen omalla ajattelullaan ja tekemisellään.

Systemiajattelussa maailma nähdään dynaamisena ja kompleksisena kokonaisuutena, jossa kaikki vaikuttaa kaikkeen.

Yhteystiedot

Tämä matkaopas on kehitetty osana Yhdessäoppien eteenpäin -hanketta (YHET), jossa olemme tukeneet yritysten muutoskyvykkyyttä erityisesti koronapandemian aikaansaamissa muutospaineissa. YHET-hankkeessa vahvistamme yritysten johdon ja henkilökunnan oppimiskykyä ja kehitämme osaamista. Hankkeen toiminta-aika oli 1.6.2022–31.8.2023.

Jos haluat sukeltaa syvemmälle muutoskyvykkyden saloihin, niin olethan meihin yhteydessä (etunimi.sukunimi@tuni.fi)

Veijo Hämäläinen, Tiina Koskiranta, Mari Rytisalo, Katja Varamäki

